

Toimenpideoite TPA 72/2025 vp

Tiina Elo vihr

Toimenpideoite krääsäkaupan rajoittamisesta

Eduskunnalle

Aggressiiviseen markkinointiin perustuvat krääsäverkkokaupat, kuten kiinalaiset Temu ja Shein, ovat vieneet kertakäyttökulutuksen aivan uudelle kestättömyyden tasolle. Tuotteet valmistetaan ympäristöstä ja ihmisoikeuksista piittaamatta, ja pahimmillaan ne ovat haitallisia myös ihmisten terveydelle. Lisäksi krääsäverkkokauppojen toiminta romuttaa vastuullisten yritysten mahdollisuuksia toimia niin Suomessa kuin EU:ssa. Kiertämällä viranomaismaksuja sekä eurooppalaisia turvallisuus- ja laatustandardeja krääsäkaupat saavat epäreilun kilpailuedun vastuullisesti toimiviin yrityksiin nähden.

Suomi menettää ulkomaisen krääsäkaupan myötä myös merkittävästi verotuloja. Tullin tilaston mukaan vuonna 2024 Suomi sai EU:n ulkopuolelta tehdyistä alle 150 euron arvoisista verkko-ostoksista verotuloja 29,4 miljoonaa euroa. Kaupan liitto on laskenut, että jos nämä ostokset olisi tehty kotimaisista kaupoista, verokertymä olisi ollut jopa 324,2 miljoonaa euroa. Jos verkko-ostokset olisivat korvautuneet vain 30-prosenttisesti Suomesta tehdyillä ostoksilla, kotimaahan jäänyt verokertymä olisi ollut silloinkin 97,2 miljoonaa euroa eli yli kolminkertainen Suomen saamiin verotuottoihin verrattuna. Verotulojen menetyksen ohella EU:n ulkopuolinen etäkauppa uhkaa kotimaisen kaupan työllisyyttä, kuluttajaturvallisuutta ja kiertotaloutta.

Yksi keskeinen ongelma on EU:n ulkopuolelta hankittujen tavaroiden alle 150 euron tullivapaus. Paketteja tuli Suomeen EU:n ulkopuolelta viime vuonna 28,2 miljoonaa, kun vuonna 2023 luku oli 3,6 miljoonaa. Koska Tullin on käytännössä mahdotonta valvoa kuluttajien verkkokauppatilauksia, Tullin pääjohtaja Sami Rakshit on ehdottanut (Kauppalehti 20.8.2025), että tavaralähetysten toimittaminen EU:n ulkopuolelta suoraan kuluttajille tulisi kieltää. Myös alle 150 euron pakettien tullivapaus olisi perusteltua poistaa.

Krääsäverkkokaupan haitallisuudesta on laaja poliittinen yhteisymmärrys, mutta toimet sen rajoittamiseksi ovat toistaiseksi olleet riittämättömiä. Eduskuntaan on saapunut kansalaisaloite Krääsäatalous kuriin — Kielletään ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainonta, jossa esitetään ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainonnan ja markkinoinnin kieltämistä sekä vaaditaan eduskuntaa selvittämään mahdollisuudet vaikuttaa krääsäkaupan kasvuun verotuksen keinoin. Tämä osoittaa, että myös kansalaiset pitävät tärkeänä kestättömän krääsäkaupan rajoittamista Suomessa.

Toimenpideoite TPA 72/2025 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin krääsätalouden rajoittamiseksi niin kansallisella kuin Euroopan unionin tasolla rajoittamalla ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainontaa, selvittämällä krääsäkaupan suitsimista verotuksen keinoin, selvittämällä mahdollisuuksia kieltää verkkokauppojen tavaralähteykset EU:n ulkopuolelta suoraan kuluttajille, poistamalla 150 euron tullivapaus ja lisäämällä alustayhtiöiden vastuuta sekä muin mahdollisin keinoin.

Helsingissä 18.12.2025

Tiina Elo vihr